

Fraenkel: Naar det ærede Medlem Hr. Rode afsluttede den sidste Del af sine sociale Betragtninger med en Maning til at undgaa letsindig Omgang med de sociale Problemer, kan jeg ganske slutte mig til ham. Saaledes er der f. Eks. ingen som helst Anledning til herfra at fremdrage Sympati, der er udtalt for Arbejderpolitik, saaledes at man maa forveksle det med Forpligtelse for os til ogsaa at gøre denne Arbejderpolitik til Rigsdagspolitik. Jeg har gentagne Gange anket over denne Anvendelse af de sociale Problemer og gør det stadig væk, netop som et Eksempel paa letsindig Omgang med dem.

I det økonomiske Afsnit af det ærede Medlems Tale var der Ting, man kunde ønske at understrege som rigtige, og andre, man kunde ønske at imødegaa. Dette ligger langt udenfor, hvad man kan gøre i en kort Bemærkning; men jeg vil dog fremhæve et enkelt Punkt, hvor det ærede Medlem har udvisket noget, jeg i mine Udtalelser netop søgte at bringe Klarhed over. Det var dette, at Hovedulykken i den nuværende Situation, det, jeg betegnede som den kroniske Skade i Situationen, laa i det viggende Marked. Der imod satte det ærede Medlem dette, at der var Forskel mellem de Priser, vi fik for vore Eksportvarer, og dem, vi maatte betale for vore Importvarer, hvilket jeg sammen med saa meget andet, som var direkte og indirekte Følger af Krigen, har peget paa, idet jeg sagde: Her sætter vi naturligvis den fulde Kraft ind. Hvorfor? Vi sætter den ind for at læge disse øjeblikkelige Skader, disse direkte og indirekte Følger af Krigen, for derigennem at vinde Tid, vinde Respit — saadant var det Udtryk, jeg brugte, hvis jeg ikke husker fejl —, til at kunne udvikle de Midler, som bliver nødvendige for at undgaa det kroniske.

Medens det her mere var Viskelæderet, det ærede Medlem brugte, maa man sige, at med Hensyn til et andet Punkt i mine Bemærkninger, nemlig med Hensyn til Vennepolitikken, var det den rene Kalkkost, der kom i Anvendelse, hvormed al Virkelighed blev overkalket til en stor hvid Flade, der lyste en i Møde. Jeg maa tilstaa, at skal jeg i radikal Politik finde en virkelig bestemt, udpræget Linie, saa er det den, at man søger at besætte de flest mulige Pladser og skrabe det mest mulige af Indfyldelse, af Indtægter og af Fordele af enhver Art til sig for sit Parti.

Jeg beklager, at Tiden for en kort Bemærkning er omme, for jeg havde gerne

villet dvæle noget længere ved dette Punkt; men foreløbig har jeg da sagt, hvad min Iagttagelse af Livet har ført mig til.

Første Næstformand (K. M. Klausen): Det ærede Medlem Hr. Drachmann har Ordet for en kort Bemærkning.

Drachmann: Da det ærede Medlem Hr. Rode Gang paa Gang har udnævnt mig til Industriens særlige Repræsentant i dette høje Ting, vil jeg gerne henlede hans Opmærksomhed paa Valgloven, der mig bekendt ikke giver Industrien nogen særlig Repræsentation i dette Ting. Jeg skal gøre opmærksom paa overfor det ærede Medlem, at jeg er valgt i og repræsenterer Aalborg, hvad jeg har forskellige Grunde til at formode, at det ærede Medlem Hr. Rode ikke var ubekendt med. Naar det ærede Medlem omtalte det pessimistiske Syn, jeg anlagde paa Industrien, hvis Forhold jeg indrømmer og gerne indrømmer, at jeg kender til Bunds, og talte om, at jeg udtrykte dette mørke Syn saa kort efter Industriens straalende Fæstligheder paa Raadhuset, vil jeg sige, at disse „Festligheder“ fandt Sted i November i Fjor, og at der under dette Møde — hvor straalende det var, skal jeg ikke udtale mig om — allerede blev fremdraget nøjagtig de Problemer, som nu tynger os alle, og som jeg med nogen Glæde har erfaret ogsaa tynger det ærede Medlem Hr. Rode, som dog den Gang kunde have gjort en noget bedre Anvendelse af det Materiale, som ved den Lejlighed blev fremlagt. Jeg opfordrer det ærede Medlem Hr. Rode til nu at gøre sig bekendt med dette Materiale, der endnu har sin fulde Aktualitet.

Jeg har fremdraget Kulpolitikken og Englands Politik. Jeg hører nu, at det ærede Medlem siger, at det ikke fører til noget „at skælde ud“ paa England. Jeg mener, at det fører til noget at orientere baade os selv og England om Stillingen, at det vil kunne afgive en Basis for de Forhandlinger, som jeg med samme Interesse som det ærede Medlem Hr. Rode forventer vil blive ført i London, og paa hvis gunstige Resultat jeg haaber.

Jeg skal afholde mig fra videre Betragtninger, men vil dog blot sige, at naar det ærede Medlem Hr. Rode herfra advarer mod indbyrdes Mistænksomhed mellem Erhvervene, navnlig fra Landbrugets Side mod Industrien, synes jeg, at det var mindre passende, at han samtidig indpodede Mistænksomhedens Bakterier overfor en fremragende Industrimand med Hensyn til